Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000116867
Datum:	30 september 2022
Opsteller:	G. Maatkamp
Portefeuillehouder:	Wethouder M.E. Companjen
Onderwerp:	Invulling adviesrecht raad onder de Omgevingswet

Het college van B&W besluit:
De raad voor te stellen:

1. In het kader van het adviesrecht onder de Omgevingswet de bijgevoegde lijst ‘Bindend Advieslijst ex artikel 16.15a sub b onder 1 Omgevingswet’ vast te stellen, en als uitgangspunt te hanteren bij toepassing van het bindend adviesrecht van de raad onder de Omgevingswet.
2. Voor de in de lijst genoemde activiteiten participatie verplicht te stellen.
3. Het werken op basis van de vastgestelde lijst een jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet te evalueren en de criteria indien nodig aan te passen op basis van de opgedane ervaringen.

Inleiding
Als op dit moment een activiteit in strijd is met het bestemmingsplan moet de gemeenteraad in bepaalde gevallen toestemming geven aan het college om daarvoor een vergunning af te geven. Dit heet een Verklaring van Geen Bedenkingen of ook wel VvGB. Het college hoeft in de huidige situatie voor een aantal soorten initiatieven niet eerst zo’n VvGB te vragen. Daartoe is door de raad een Algemene VvVB lijst opgesteld. (Zie Bijlage). In de loop van de tijd zijn hier regelmatig soorten initiatieven aan toegevoegd.

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet verandert dit. Het college heeft dan niet vooraf toestemming aan de gemeenteraad te vragen als een initiatief afwijkt van het omgevingsplan. De Raad heeft achteraf altijd de mogelijkheid zijn controlerende rol uit te oefenen en het college ter verantwoording te roepen. Een dergelijke werkwijze is een van de pijlers van de nieuwe Omgevingswet: Vertrouwen’. Wel heeft de raad de mogelijkheid een lijst vasttestellen van initiatieven waar zij vooraf advies wenst te geven aan het college. Dit advies is een bindend advies. Het college kan daar niet ‘omheen’.

De Omgevingswet gaat uit van een korte behandeltermijn van een omgevingsvergunning (8 weken), waar dit in voorkomende gevallen nu nog 26 weken is. Dit heeft de wetgever bewust zo gedaan omdat dat één van de doelstellingen is: sneller en flexibeler werken. Dit houdt in dat de termijn voor de beoordeling van de aanvraag en advisering door de gemeenteraad erg kort is. Hierdoor kan de doelstelling om snel en flexibel te werken onder druk komen te staan. Het is daarom gewenst om deze lijst zo beperkt mogelijk te houden.

<u>Kader</u>
Omgevingswet, artikel 16.15a lid b onder 1

<u>Alternatieven</u>
1. Geen adviesrecht van de raad vastleggen waardoor wordt aangesloten bij de kern gedachten van de Omgevingswet; loslaten, vertrouwen vereenvoudigen en versnellen.
2. Uitbreiden van de lijst bindend adviesrecht, waardoor de raad over alle genoemde activiteiten advies zal moeten geven.

Beoogd effect

Huidige praktijk van betrokkenheid van de raad bij vergunningverlening voortzetten onder de Omgevingswet door een lijst vast te stellen waarin staat bij welke buitenplanse omgevingsplanactiviteiten de raad een bindend adviesrecht heeft.

Argumenten

1. In de Omgevingsvisie en – in het verlengde daarvan – het omgevingsplan zijn door de raad kaders vastgesteld over de fysieke leefomgeving. Een initiatiefnemer kan echter een plan hebben dat niet in het omgevingsplan past, maar wel op de een of andere manier bijdraagt aan de gemeentelijke (lange termijn) visie.

   De rolverdeling tussen de gemeenteraad en het college van B&W na de inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft onveranderd. Het bestaande raadsinstrumentarium (het indienen van amendementen, moties, schriftelijke/mondelinge vragen, interpellatie, recht van onderzoek en initiatief en de actieve informatieplicht van het college van B&W) blijft onverkort behouden. De gemeenteraad houd nu gedurende het huidige beleids- en besluitvormingsproces vinger aan de pols en stuurt op de gewenste doelen. Dat is met de komst van de Omgevingswet niet anders.

   Het college van B&W krijgt onder de Omgevingswet wel meer bevoegdheden bij de uitvoering van het beleid en de gemeenteraad is nadrukkelijker belast met de hoofdlijnen en het monitoren van de resultaten. De pijlers van de Omgevingswet daarbij zijn onder andere: Loslaten en Vertrouwen. Dit gaat niet alleen voor het college gelden in haar verhouding met initiatiefnemers maar zeker ook voor de raad in haar relatie met het college.

   Daarbij komt, niet geheel onbelangrijk, dat de beslistermijn van een omgevingsvergunning ook al past deze niet in het Omgevingsplan slechts 8 weken is. In de huidige wetgeving is die termijn voor zogenaamde ‘uitgebreide vergunningen’ nog 26 weken. In die 26 weken zit nu nog voldoende ruimte voor de raad om een over het initiatief een standpunt in te nemen. In de nieuw Omgevingswet vervalt dat onderscheid en wordt die beslissingsruimte ernstig verkort. Logisch gevolg is dat wanneer de Raad kiest voor een uitgebreide en lange lijst dit ook betekent dat ze dan vaker moet vergaderen.

   Wanneer de raad kiest voor een lijst voor ‘bindend adviesrecht’, zou dit alleen daar toegepast moet worden waar advisering door de gemeenteraad echt een toegevoegde waarde kan bieden. Dit kan bijvoorbeeld zijn bij initiatieven met een bijzondere of ingrijpende omvang of van een bepaalde aard. Dan blijft de raad dichtbij bij de visievormende en kader stellende rol die de Omgevingswet voor ogen heeft. De bijgevoegde ‘Bindend Advieslijst ex artikel 16.15a sub b onder 1 Omgevingswet’ is daarbij dan een bruikbaar uitgangspunt.

   Voor de situatie in Harderwijk wordt voorgesteld de huidige praktijk van betrokkenheid van de raad bij vergunningverlening voort te zetten. Daarom wordt nu een voorstel gedaan om een lijst voor bindend adviesrecht vast te stellen. Voor de samenstelling van de lijst is gebruikgemaakt van de huidige VvGB lijst en de categorieën van gevallen die de raad daaraan, middels een raadsbesluit, in de loop van de tijd daaraan heeft toegevoegd.

   De visie als ontwikkelingskader
   Voorgesteld wordt om wanneer de raad voor een bepaald gebied een visie, masterplan, of stedenbouwkundig plan heeft vastgesteld er geen binden advies van de raad nodig. Het college kan dan na vaststelling van de visie voortvarend aan de slag met vergunning verlening. Dit betekent een verkorting van procedures en een versnelling in de (woningbouw)ontwikkeling. Mocht een vergunningaanvraag afwijken van de visie, dan wordt deze alsnog aan de raad voorgelegd.

Het eerst project waar het college op deze manier te werk wenst te gaan is de ontwikkeling van Nieuw Weiburg. Het voorstel is om speciaal voor de herontwikkeling van Nieuw Weiburg een Masterplan vast te laten stellen door de raad.

2. Door participatie voor de in de lijst genoemde activiteiten verplicht te stellen krijgt de raad vooraf al een beeld hoe de directe omgeving tegen het initiatief aankijk.

3. Door te starten met een lijst die is gebaseerd op de huidige lijst met VVGB-categorieën vindt een min of meer beleid neutrale overgang plaats naar de Omgevingswet. Een jaar na inwerkingtreding van de wet kan geëvalueerd worden met college en raad of dit in de praktijk voldoende aansluit bij de wensten van college en raad en bij de doelstellingen van de Omgevingswet.

Communicatie
De lijst zal worden gepubliceerd worden op Overheid.nl

Evaluatie
Een jaar na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de nu voorgestelde lijst worden geëvalueerd en waar nodig worden aangepast.

Bijlagen
Bindend advieslijst ex artikel 16.15a sub b onder 1 Omgevingswet.
Bijlage behandeling in commissie Ruimte
Huidige VvGB en lijst toegevoegde categorieën